

Filosoof werd schoonmaker

✍ ELLIS ELLENBROEK

📷 REYER BOXEM

LOOPBAAN

🌐 WWW.HANSHARBERS.NL

De directeur van de thuiszorgorganisatie schoof aan toen **Hans Harbers** kwam solliciteren. Toch een bezienswaardigheid, een universitair docent van zestigplus die wil switchen naar een schoonmaakbaan.

Een oranje hesje om de schouders. En zo de stad door met een karretje met bezems. Collega's van filosofie en studenten zouden hem herkennen en groeten. Hans Harbers verkneukelde zich bij de gedachte. Het was halverwege 2019, Harbers zoekt werk. Na een wetenschappelijke loopbaan van een dikke dertig jaar als universitair hoofddocent op de Faculteit Wijsbegeerte van de RUG wilde hij nog een keer wat anders. Laaggeschoolde arbeid met een dienend karakter, in een onbekende wereld. Met een taxibusje voor ouderen rijden, schoonmaken van hotelkamers of de gemeentereiniging. Had allemaal gekund. Het werd de thuiszorg. Het afgelopen jaar was Harbers tien uur per week huishoudelijke hulp bij mensen met een WMO-indicatie vanwege fysieke beperkingen.

17 september jl. ging zijn pensioen in. Het was zijn laatste werkdag. Ze hadden hem graag willen houden, zegt hij. Hij poetste als de beste. De directrice van zijn werkgever Martini-zorg, die het sollicitatiegesprek bijwoonde, had nog wel geïnformeerd of de gestudeerde

senior niet liever wat anders wilde doen in de organisatie. Maar nee. 'Ik wilde met de poten in de klei.'

Het was een wending waar velen, Harbers' vrouw voorop, van stonden te kijken. Maar niet zijn eerste move. Harbers spreekt van omslag 2.0. Omslag 1.0 maakte hij in 2012 toen hij de academische filosofie zat was. 'Publiceren in wetenschappelijke tijdschriften die enkel gelezen worden door collega-filosofen, daar had ik totaal geen zin meer in.'

'Je schrijft een artikel over een voetnoot bij een voetnoot bij een voetnoot van Jantje.' Het stond hem veel te ver af van waar hij wilde opereren, op het snijvlak van wetenschap, politiek en samenleving. Harbers nam ontslag voor zijn onderzoekswerk en organiseerde als freelancer filosofische activiteiten. Aan de RUG bleef hij voor vier tiende verbonden als docent. Zo'n honderd studenten begeleidde hij bij hun scriptie. Hij genoot ervan.

Anderen beter maken en faciliteren was zijn drijfveer, zegt hij. Als docent, én als poetshulp, de ene job was voor hem niet hoogstaander dan de andere.

Ontzag

Hij heeft op een papiertje een paar inzichten genoteerd die hij opdeed als schoonmaak-hulp. Hoe fantastisch onze verzorgingsstaat is, bijvoorbeeld. En wat een ontzag hij heeft voor de vrouwen – dat zijn het meestal – die een inkomen moeten halen uit het schoonmaakwerk. 'Die rennen zich rot voor een tientje bruto per uur.' De veelgehoorde veronderstelling dat thuishulpen er 'voor het sociale' zouden zijn, verwijst hij naar de prullenbak. Niks koffiedrinken. Stoffen, zuigen, soppen, dweilen. Soms nam hij een schroevendraaier of ander gereedschap mee van huis voor een extraatje buiten zijn taakomschrijving. Bij de een krabde hij gekleurde lijmresten van badkamertegels, bij een ander verhielp hij een scheefhangend kastdeurtje. Hij maakte zelfs een rooster van stevige houten spijlen voor een bovenraampje van een cliënt, zodat de Bengaalse kat niet door het raam kon ontsnappen als het openstond. 'Met dat soort extra klusjes maakte ik de mensen het meest blij.'